

Laurens van der Zee maakt 'Maghreb Blues' voor tentoonstelling Wageningen

Veldwerk legde kiem voor eeuwige liefde

Door Annie van Gansewinkel

WAGENINGEN – Tot en met 21 december is in Wageningen, Binnenhaven 7, de tentoonstelling Point of no Return waaraan 22 kunstenaars meedoen. Deze week een gesprek met Laurens van der Zee, muzikant, dichter, en stadsdichter van Wageningen.

Zie hem daar zitten op die ietwat verbleekte foto uit 1971, de jonge student antropologie tegen het einde van zijn eerste veldonderzoek op het platteland van Tunesië. Na de boekenwijsheid ineens oog in oog met de harde praktijk en afhankelijk van een slecht functionerende tolk. Het bevorderde zijn frustratie en de gedachte: ik kan het niet, ik word nooit een goede antropoloog. Hij nam afstand van zijn onderzoek in Tunesië, blokte de ervaringen en hield de contacten niet meer in stand. Hij studeerde af op iets anders: De Aymara-indianen van Chili.

Toch bleek er een zaadje geplant en onbewust en onderhuids zocht de liefde voor de Maghreb, de muziek en de taal, zich een weg. In de jaren 80 begon hij Arabische muziek mooi te vinden en voelde hij de sterke behoefte om de taal te leren. Het is voor hem een moeilijke, maar ook poëtische taal en hij blijft er halsstarrig mee bezig.

Voor de tentoonstelling maakt Laurens een drieluik met de titel: 'Maghreb Blues': centraal daarin de foto van hem als student geflankeerd door plaatselijke medewerkers met een markttafereel op de achtergrond. Aan weerszijden staat zijn persoonlijke verhaal in het Nederlands, en in het Arabisch. 'Het werk legt het accent op de verlorenheid en de frustratie. Tegelijkertijd zit er ook een enorme gehechtheid aan, terwijl ik me dat toen niet bewust was. Dat er zoveel dierbare emotie in die ervaring zat, verbaasde me later.'

Weemoed

Ondanks de frustratie beleefde hij ook een mooie tijd door de onderdompeling in de Arabische cultuur: in het dorp verzamelen rond een transistorradiootje met muziek, 's avonds theedrinken bij mooie zonsondergangen. Dat heeft bijgedragen aan zijn sympathie voor de Maghreb en werkt nog steeds door in zijn leven en werk.

'Ik vind het ook goed om als een tegengeluid de poëtische kant van de islamitische cultuur te laten zien, hoewel dat niet mijn opzet was voor deze tentoonstelling. Het autobiografische stond voorop.'

Laurens heeft als dichter tientallen tekstinstallaties gemaakt, een combinatie van tekst en beeld. Maar voor het eerst werkt hij zo autobiografisch. Wat overeenkomt met zijn andere werk is de ondertoon van weemoed.

Laurens werkt graag mee aan groepstentoonstellingen van het Platform Beroepskunstenaars Wageningen. 'Het is een prikkel om iets te creëren en ik kan goed op thema werken.'

Waarom mogen mensen de tentoonstelling Point of no Return niet missen?

'Het kan mensen aan het denken zetten. Ieders leven kent keerpunten.'

Studenten en oud-studenten zullen zich ook herkennen in zijn eerste veldwerkervaring.

Daarnaast lift er een maatschappelijke boodschap mee: 'Er valt nog veel te winnen op het gebied van wellevendheid en hoe we met elkaar en de wereld omgaan.'

Foto: Salman Ezzammoury